

## พาณิชย์ผลักดันระบบ “IP Finance” ผ่านเวที AM2026 เชื่อม “ทรัพย์สินทางปัญญา” สู่แหล่งทุน ขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย-อาเซียน

เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2569 นางศุภจี สุธรรมพันธุ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ มอบหมายให้ ดร.กิริฎา เภาภิจิตร์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงพาณิชย์ เข้าร่วมการประชุมโต๊ะกลมระดับสูง (High-Level Roundtable) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการนำทรัพย์สินทางปัญญา (IP) และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมาใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนนวัตกรรม การลงทุน และการเติบโตของธุรกิจ ซึ่งงานดังกล่าวจัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างคณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาแห่งสหภาพยุโรป (EUIPO) และกรมทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้กรอบการประชุมประจำปีสภาผู้ว่าการกองทุนการเงินระหว่างประเทศและกลุ่มธนาคารโลก ประจำปี 2569 (IMF-World Bank Group Annual Meetings 2026: AM2026) ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

ในการประชุมครั้งนี้ ดร.กิริฎา เภาภิจิตร์ ได้ร่วมอภิปรายในหัวข้อ “การใช้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนขับเคลื่อนนวัตกรรม: เปิดประตูสู่ความเติบโตด้วยการเงินฐานทรัพย์สินทางปัญญา (Financing Innovation via Intangible Assets: Unlocking Growth through IP-Backed Finance)” ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในระดับสากล ได้แก่ Mr. Andrea Di Carlo รองผู้อำนวยการบริหาร สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาแห่งสหภาพยุโรป Mr. Ambroise Fayolle รองประธานธนาคารเพื่อการลงทุนแห่งยุโรป Mr. Malhar Nabar ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายยุโรป และหัวหน้าคณะผู้แทนประจำเขตยูโร กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และ Mr. Nicolas Konialidis ผู้อำนวยการประจำภูมิภาคเอเชีย และผู้อำนวยการด้านเทคนิค คณะกรรมการประเมินมูลค่าธุรกิจ สหภาพมาตรฐานการประเมินมูลค่าระหว่างประเทศ โดยมีหน่วยงานภาครัฐ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงินจากสหภาพยุโรปและระหว่างประเทศ ภาคเอกชน สำนักงานเลขาธิการอาเซียน และผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน เข้าร่วมรับฟังกว่า 150 คน

ดร.กิริฎา กล่าวว่า ปัจจุบันทรัพย์สินไม่มีตัวตน โดยเฉพาะ IP เช่น สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ มีบทบาทสำคัญต่อการสร้างมูลค่าและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ขณะที่การนำทรัพย์สินเหล่านี้มาใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงแหล่งทุนยังมีข้อจำกัด ทั้งในมิติด้านการประเมินมูลค่า IP การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างเจ้าของสิทธิ สถาบันการเงิน และผู้ประเมินราคา ตลอดจนการนำข้อมูลดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อ ปัญหา ณ ปัจจุบันคือช่องว่างระหว่างมูลค่าของ IP กับการนำไปใช้ประโยชน์ในระบบการเงิน ซึ่งสะท้อนโอกาสในการพัฒนาเทคโนโลยีให้ IP สามารถสร้างประโยชน์ต่อภาคธุรกิจได้มากขึ้น

ดร.กิริฎา กล่าวเพิ่มเติมว่า ความท้าทายสำคัญทั้งของไทยและในระดับภูมิภาค คือการเชื่อมช่องว่างระหว่างการประเมินมูลค่า IP กับการจัดหาเงินทุน โดยมีหัวใจหลักคือการสร้าง “ระบบนิเวศการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา” (Ecosystem of IP Valuation) ที่ทำให้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสามารถประเมินมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือและนำไปใช้เป็นหลักประกันในการขอสินเชื่อได้จริง โดยประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับแนวนโยบายของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์) ที่ให้ความสำคัญกับการลดข้อจำกัด ปลดล็อกอุปสรรค และอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ พร้อมยกระดับ

บทบาทของ IP ให้เป็น “สินทรัพย์ทางธุรกิจ” ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุน

ภายใต้แนวทางดังกล่าว กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา จึงเร่งวางรากฐานระบบ IP Finance ของไทยใน 2 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการประเมินมูลค่า IP โดยร่วมมือกับสมาคมผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินในประเทศ เพื่อยกระดับมาตรฐานการประเมินมูลค่า IP ให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติในระดับสากลภายในปี 2571 พร้อมทำงานร่วมกับสถาบันการเงินเพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนากระบวนการรองรับ IP ในฐานะสินทรัพย์ทางธุรกิจ และ 2) การจัดทำโครงการนำร่อง IP Finance Sandbox Thailand โดยนำผู้ประกอบการ SMEs ผู้ประเมินมูลค่า และสถาบันการเงินมาร่วมทดลองและวางรากฐานการขับเคลื่อนระบบ IP Finance ของไทยผ่านกรณีศึกษาจริง เพื่อเรียนรู้และพัฒนาระบบให้สามารถขยายผลต่อไป

นอกจากนี้ ดร.กิริฎา ยังได้เน้นย้ำถึงบทบาทของไทยในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาค ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านทรัพย์สินทางปัญญาอาเซียน พ.ศ. 2569–2573 (ASEAN Intellectual Property Rights Action Plan 2026–2030) ซึ่งมุ่งพัฒนารอบการประเมินมูลค่า IP ระดับภูมิภาค และโครงการนำร่อง IP-backed Financing ในประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการร่วมผลักดัน “ร่างคู่มืออาเซียนเพื่อความเข้าใจรายงานการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา” (ASEAN Guide to Understanding IP Valuation Reports) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางสำหรับสถาบันการเงินและนักลงทุนทั่วภูมิภาคในการวิเคราะห์และตรวจสอบรายงานประเมินมูลค่า IP ข้ามพรมแดน

ทั้งนี้ บรรยาการการอภิปรายดังกล่าวดำเนินไปอย่างเข้มข้นและได้รับข้อมูลที่น่าสนใจจากทุกภาคส่วน โดยผู้ร่วมอภิปรายต่างเห็นพ้องร่วมกันว่า การพัฒนาระบบการเงินจากฐานทรัพย์สินทางปัญญาเป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องขับเคลื่อนร่วมกัน ทั้งในด้านการสร้างมาตรฐานการประเมินมูลค่า IP ที่เป็นสากล การบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน และการสร้างความเชื่อมโยงระดับภูมิภาค ซึ่งทุกฝ่ายแสดงความพร้อมที่จะสนับสนุนประเทศไทยและอาเซียน ทั้งการแบ่งปันประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงนโยบาย ตลอดจนความร่วมมือทางเทคนิค เพื่อร่วมกันสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่แข็งแกร่งและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการนวัตกรรมและ SME ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล